

Knivmakaren

MEDLEMSTIDNING FÖR SVENSK KNIVFÖRENING

NR 1 2013

Helsinki
**KNIFE
SHOW**

Jonas Myhr
**EN FRISK
FLÄKT**

DEL 1

Ulf Brandts
**KNIV-
SKOLA**

Gravyr i världsklass
2013 – jubileumsåret

Helsinki Knife Show 2013

Att besöka Helsingfors i trettondagstid har blivit en tradition för många. De flesta tillfälliga besökare är ryssar som är där för att fira den ortodoxa julen. De som kommer för att besöka Helsinki Knife Show är om än färre så ändå en stor och entusiastisk grupp. TEXT: P-O EKLUND

Mässan som i år arrangerades för fjärde gången har blivit en av de stora knivmässorna i Europa. Många faktorer har bidragit till detta. Det är ett mycket välordnat och välplanerat arrangemang. Den finska avdelningen av Scandinavian Knifemakers' Guild, som står bakom mässan, gör ett gediget arbete. Det mesta förberedelsearbetet har en femmannagrupp under Pekka Tuominens ledning gjort.

HÖG NIVÅ

Tuominen och kompani har lyckats samla utställare – många av dem internationellt erkända och välkända – som representerar många olika stilar. Bland de cirka 60 utställarna fanns i år världsnamn som Jürgen Steinau, men också många av våra egna "storheter" som Conny Persson, Roger Bergh med flera. Det innebär att nivån på de knivar som presenteras är mycket hög. En nödvändighet för att garantera ett brett spektrum av besökare.

Erik Nylund, som nästa år tar över som mässgeneral, berättar att marknadsföringen bland utställarna till stor del baseras på personliga kontakter.

– Vi strävar efter att få hit utställare som har ett namn ute i världen. Därför är vi tacksamma för tips på sådana kontakter. Vi är beroende av att de som rör sig i knivvärlden informerar om Helsingforsmässan.

I fjol utökades arrangemanget till två dagar med fredagens första timme reserverad för inbjudna VIP-gäster. Detta var en lyckad satsning som mässledningen räknar med att behålla också för framtida arrangemang.

TRÅNGT OCH "NÖRDIGT"

Det är gemytligt trångt på det relativt begränsade utrymmet, Carl-Gustaf Kabinett på hotell Marski. Ljudnivån är hög, liksom graden av nördighet. Vart man än vänder sig pratas det kniv. Många "vassa" skapelser byter ägare under dessa dagar. Man har möjlighet att både se och få känna på de mest fantastiska och fantasifulle kreaturer. Trängseln vid materialförsäljarnas bord är tidvis stor.

Tröttheten är påtaglig vid "Afterknife Show" i hotellbaren – liksom nöjdheten. Att få träffa erfarna knivmakare, utbyta tips och idéer, inhandla nödvändigt

Radim Dachs.

(och onödvändigt) material – och kanske sälja en och annan egen kniv gör detta till en av knivmakarärets höjdpunkter.

För några utställare blev den första mässdagen denna gång en stor besvikelse, deras bord gapade tomma på grund av försenat bagage. För andra var det en toppendag med försäljningsrekord.

KINESISKA TURISTER

Helsinki Knife Show innebär en möjlighet att möta den ryska marknaden, något som annars är svårt. Intresset för knivar, särskilt skandinaviska, är stort i öst. Det stora ryska besöksantalet är ett skäl till arrangemangets tidsmässiga placering.

Vid årets mässa hade andelen utländska besökare ökat. En utveckling som Erik Nylund välkomnar. Det ryktas dessutom att Helsingfors och Finland kommer att satsa på kinesiska turister nästa år – något som verkar intressant.

Inför femårsjubileet räknar arrangörerna med att utformningen blir densamma. Strävan att locka många knivmakare i världsklass är tydlig. Erik Nylund tror inte på ett utökat antal bord, men påpekar att det alltid är möjligt för knivmakare att dela bord.

Tre priser delades ut under mässan. Bästa fällkniv: Aad van Rijswijk, Holland. Bästa kniv med tånge, fixed blade knives: Dietmar Krestler, Tyskland. Showens bästa kniv: Jürgen Steinau, Tyskland.

Här följer en presentation av några av de internationella utställarna vid mässan.

RADIM DACHS

Radim Dachs från Tjeckien har bedrivit yrkesmässigt knivmakeri tillsammans med sin bror sedan 2002. Han gör både sticktångknivar och liner lock-fällknivar. Damaskstålet smider han själv. I övrigt används både lokala och exotiska träslag, horn, ben, mammut och ädelstenar.

Knivarna signeras med det japanska tecknet Tanuki (= tecknet för mårhund eller tvärtbjörn i den japanska mytologin). Den japanska kulturen är en stor inspirationskälla för Radim Dachs. Det visar sig inte minst i det

Några av Jürgen Steinaus knivar.

Kniv av Radim Dachs.

FOTO: FRANCESCO PACHI

som i mitt tycke var det intressantaste på hans bord, replikor av japanska svärd.

Svärden framställs genom en speciell design som kallas "Hon Sanmai Gitae", där varje blad har ett unikt mönster av Hamon (en speciell damaskteknik). Traditionenligt görs slutpoleringen med speciella japanska brynstenar. I övrigt användes bomullsmaterial, rockaskinn, buffelhorn, koppar och stål.

De Japaninspirerade svärden används främst inom kampsporten Iaido. Ursprungligen var detta en stridsteknik, men i dag utövas den för att stärka koncentration och "harmonisk närvaro". De som använder de vassa svärden övar genom att hugga rullade rismattor eller vassrullar. Radim Dachs gör också trubbiga svärd för utbildning inom kampsport.

Helsingforsmässan ger han högt betyg. Bröderna Radim och Kamil Dachs var med för första gången och tycker att det var inspirerande att både få möjlighet att visa sina knivar och svärd och träffa många av legenderna inom knivvärlden.

JÜRGEN STEINAU

Tyske Jürgen Steinau hör till de absoluta toppnamnen i knivvärlden. I årsboken "Knives 2013" har samlare och experter inom området rankat de knivmakare vars knivar värderas högst som investeringsobjekt. Steinau återfinns bland topp fyra. Boken exemplifierar detta med en kniv vars värde fyrdubblades från 2006 till 2011. Har man sett hans knivar är det föga förvånande.

Som erkänd konstnär är han representerad på många museer och i åtskilliga privata samlingar världen över. Precisionen i hans arbeten är extremt hög, liksom det konstnärliga uttrycket. Det handlar om konstnärskap och knivmakeri i en skön förening. Stilen är avantgardistisk, det vill säga experimentell och nyskapande. Hans långa och smala knivar har rena och enkla former. Fällknivarnas rostfria skaft av nickel fylls med noggrant utarbetad mosaik av glas, pärlmor, bakelit och ädelstenar som opal eller lapis. Inlägg i titan, guld, silver och brons förekommer också. Kännetecknande för hans arbeten är att det inte förekommer rundade ytor. I stället är rektangel-, triangel- och diamanterformer återkommande. Han föredrar att göra tångeknivar eftersom de inte har någon mekanism att ta hänsyn till, och ger dessutom större frihet i designen.

Steinau, som är utbildad silversmed, gjorde sin första kniv 1982. Det var i slutet av hans konststudier, i arbete med skulptur och design i metall, som intresset för knivmakeri väcktes. Sedan 1989 jobbar han yrkesmässigt med knivar.

Jürgen Steinau är ett självklart namn vid de största knivmässorna runt om i världen. I Helsingfors

Jürgen Steinau hemma i sin verkstad.

FOTO: LUTZ HOFFMEISTER

"HANS LÅNGA OCH SMALA KNIVAR HAR RENA OCH ENKLA FORMER"

FOTO: FRANCESCO PACHI

Tommy Alatalo.

Tony Karlsson.

Victor Gilles.

Radim Dachs.

tilldelades han utmärkelsen för showens bästa kniv
Förvånande? Inte alls!

GUNNAR MOMCILOVIC

Du som läser Norsk Knivförenings magasin "Knivbladet" har säkerligen stött på namnet Gunnar Momcilovic. Tidningen visar titt som tätt hans knivar och Momcilovic har ofta prisats på tävlingar och utställningar. Som norsk knivmakare är han otypisk, utvecklade tidigt på 1980-talet en egen stil, påverkad av internationella knivar.

– Jag har aldrig inspirerats av traditionella norska knivar. Kännetecknande för mina blev en skräkant från skaft och bolster ut mot bladet, inlägg av mässingsskivor med filework, platt rygg och mage.

Rena linjer mellan skaft och blad är typiskt för Momcilovic. Det var också under 1980-talet som han började använda exotiska material: oosic, mammut och utländska träslag. Detta i en tid då norska och svenska knivmakare nästan uteslutande använde sig av masurbjörk. De rostfria bladen (12C27, AEB-L, ATS34 etc) slipar och härdar han själv.

– Det ger mig möjlighet att ha full kontroll över designen.

Sedan 1983, då han gjorde sin första kniv, har knivmakarier varit en del- eller heltidssyssla. Han deltar regelbundet vid de norska knivmässorna och vid de internationella showerna i Paris, Tiers, Milano, Los Angeles med flera. I amerikanska "Knifemakers' Guild" har han varit "voting member".

Helsinki Knife Show rankar Momcilovic högt, helt i nivå med andra internationella mässor. Den kan, enligt honom, utvecklas till en av Europas bästa.

Momcilovic menar att det är relativt få som är medvetna om hur många duktiga och kreativa knivmakare det finns i Norden.

– Mässorna är en möjlighet för oss att visa vad vi håller på med. Under det senaste decenniet har jag inte deltagit så ofta i de svenska och danska arrangemangen, något jag hoppas få bättre möjlighet till som deltidspensionär, avslutar den Finnmarksfödde knivslöjdaren.

Årets vinnare i Helsingfors med juryn bakom dem.

Gunnar Momcilovic.

Mikko Inkeroinen.

Bästa fällkniv, Aad van Rijswijk, Holland.

Gunnar Momcilovic.

Showens bästa kniv, Jürgen Steinau, Tyskland.

"MÄSSORNA ÄR EN MÖJLIGHET FÖR
OSS ATT VISA VAD VI HÅLLER PÅ MED"

Svensk Knivförening kallar till

ÅRSMÖTE

Fredagen den 12 juli 2013 kl.18.30 i LUDVIKA

Lokal: Ludvika Församlingshem
(350 m SO utställningsområdet)

Årsmötets obligatoriska ärenden enligt stadgarnas §6

1. Mötets öppnande
2. Fastställande av röstlängd
3. Val av ordförande för mötet och av styrelsen utsedd sekreterare.
4. Godkännande av dagordning för årsmötet
5. Val av två justeringsmän, tillika rösträknare
6. Fråga huruvida årsmötet behöriegen utlysts
7. Val av förberedande valberedning
8. Föredragning av styrelsens verksamhetsberättelse
9. Föredragning av revisorernas berättelse
10. Fastställande av balansräkningen
11. Fastställande av årsavgift för kommande kalenderår
12. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
13. Fråga om användning av årets överskott
14. Fastställande av verksamhetsplan samt styrelsens presentation av rambudget
15. Val av föreningens ordförande*
16. Val av sekreterare, kassör samt fyra styrelseledamöter och minst två suppleanter*
17. Val av två revisorer samt en revisorssuppleant*
18. Val av valberedning
19. Övriga val
20. Omedelbar justering av §14 – §17
21. Behandling av förslag som av styrelsen hänskjutits till årsmötet eller som väckts av medlem eller medlemsförening
22. Fråga om sanktion för medlemsförening att arrangera Kniv-SM 2014
23. Information från styrelsens kommittéer (ej beslutsärende)
24. Avslutning.

*Gäller dem vars mandatperiod går ut vid årsmötet

Sedvanliga årsmöteshandlingar kan beställas av sekr.

Stellan Mattila på tel. 070 - 39 27 514,
14 dagar före årsmötet.

Välkomna! /Styrelsen